

INFORMARE

privind participarea la
Conferința interparlamentară privind Politica Externă și de Securitate Comună și Politica de Securitate și Apărare Comună (PESC/PSAC)

23 - 25 martie 2025, Varșovia, Republica Polonă

În perioada 23-25 martie a.c., au avut loc la Varșovia lucrările Conferinței interparlamentare privind Politica Externă și de Securitate Comună și Politica de Securitate și Apărare Comună (PESC/PSAC), organizată în cadrul dimensiunii parlamentare a Președinției polone a Consiliului Uniunii Europene.

Senatul României a fost reprezentat de senatorul **Titus CORLĂȚEAN**, președintele Comisiei pentru politică externă.

La reuniune au participat președinți și membri ai comisiilor pentru politică externă și apărare din parlamentele naționale, reprezentanți ai țărilor candidate aspirante la aderarea la UE, precum și David McAllister, președintele Comisiei AFET din cadrul Parlamentului European, Marie-Agnes Strack-Zimmermann, președinta Comisiei pentru Securitate și Apărare (SEDE) din Parlamentul European, Szymon Hołownia, Mareșalul Seimului Republicii Polone, Władysław Kosiniak-Kamysz, Prim-ministru adjunct în cadrul Ministerului Apărării Naționale din Republica Polonă, Tomasz Siemoniak, Ministrul de interne și administrație al Republicii, Sauli Niinistö, fost Președinte al Republicii Finlanda și consilier special al președintelui Comisiei Europene, Simon Mordue, secretar general adjunct al Serviciului European de Acțiune Externă (SEAE), Władysław Teofil Bartoszewski, Secretar de stat în Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Polone, Katarzyna Pisarska, președinta Forumului de Securitate de la Varșovia, Paweł Zalewski, Secretar de stat în Ministerul Apărării din Polonia, Timo Pesonen, director general pentru Industria de Apărare și Spațiu, Comisia Europeană, Ivanna Klymush-Tsintsadze, președinta Comisiei pentru integrarea Ucrainei în Uniunea Europeană, Krzysztof Jaworski, vice-amiral și comandant al Centrului de Operațiuni Maritime și Jarosław Ćwiek-Karpowicz, director al Institutului Polonez de Afaceri Internaționale și alți reprezentanți ai Parlamentului European.

Agenda lucrărilor a vizat dezbaterile următoarelor teme, abordate în cadrul a patru sesiuni de lucru și a unei dezbateri urgente: *"Protejarea și securizarea Uniunii Europene. Amenințările hibride ca factor extern de destabilizare a Europei"; "Prioritățile și provocările privind PESC/PSAC în noul ciclu instituțional. Dezvoltarea unui nou cadru de securitate pentru Uniunea Europeană"; "Consolidarea apărării europene în contextul agresiunii ruse împotriva Ucrainei. Forțele Armate ale Uniunii Europene – o nevoie sau o alternativă?"; "Securitatea în regiunea Mării Baltice. Ostilitățile ruse – încercări de a schimba granițele și de a ocoli sancțiunile UE" și "Viitorul relațiilor transatlantice".*

Președintele Comisiei pentru politică externă a avut intervenții în două sesiuni, respectiv cea referitoare la protejarea și securizarea Uniunii Europene și amenințările hibride ca factor de destabilizare a Europei și cea privind consolidarea apărării europene în contextul agresiunii ruse împotriva Ucrainei, precum și în cadrul dezbaterii urgente dedicate viitorului relațiilor transatlantice. Totodată, în marja reuniunii, acesta a avut întâlniri bilaterale cu omologi din Senatul Republicii Polone, Parlamentul Republicii Finlanda, Parlamentul Suediei, Parlamentul Republicii Moldova, Parlamentul Republicii Turcia, Senatul Republicii Cehe, Parlamentul Republicii Franceze, Parlamentul Ungariei și Parlamentul Norvegiei.

Sesiunea I – Protejarea și securizarea Uniunii Europene. Amenințările hibride ca factor extern de destabilizare a Europei

În cadrul acestei sesiuni a fost prezentată o scurtă evoluție a utilizării amenințărilor hibride ca factor de destabilizare a UE și au fost abordate modalitățile prin care aceste amenințări pot fi combătute și prevenite.

Construirea rezilienței este o sarcină esențială pentru UE. Pe lângă conflictul de amploare din Ucraina, Uniunea Europeană se confruntă cu multe alte amenințări, mai puțin evidente. Acestea pun în pericol unitatea Uniunii Europene și capacitatea sa de a acționa și, în unele cazuri, pun sub semnul întrebării chiar fundamentele sale. Mai mult decât atât, ele erodează întotdeauna încrederea publicului.

Amenințările hibride sunt diverse și în continuă schimbare. Ele pot fi desfășurate de agenți ai serviciilor speciale ale unui stat străin și de persoane care cooperează cu aceștia, dar și de organizații, asociații, instituții, partide politice, companii, corporații sau celebrități. Acestea pot fi utilizate pentru a urmări o varietate de obiective strategice, operaționale și tactice, al căror numitor comun este destabilizarea statelor membre individuale și a comunității europene în ansamblu, precum și interferența în procesele lor politice, sociale și economice.

Catalogul metodelor și tacticilor hibride include activități de dezinformare și propagandă, atacuri cibernetice, interferența în procesele politice (alegeri și referendumuri), presiuni economice, migrație neregulată orchestrată, sprijinul statului pentru grupuri armate și mercenari, operațiuni de informații axate pe diversiune și sabotaj, terorism sau utilizarea armelor chimice, biologice, radiologice și nucleare (CBRN).

UE și-a dezvoltat capacități pentru a contracara amenințările hibride în patru domenii, respectiv conștientizare situațională, consolidarea rezilienței, prevenire și gestionare a crizelor și cooperare internațională (în special cu NATO). Cu toate acestea, aceste capacități trebuie să fie consolidate ca parte a răspunsului coordonat al Uniunii la crizele cauzate de amenințările hibride și, mai presus de toate, trebuie să fie create noi mecanisme care să fie implementate fiabil.

Consolidarea rezilienței statelor membre ale UE și a societăților acestora are ca scop reducerea vulnerabilității la dezinformare și propagandă ostilă, precum și întărirea protecției infrastructurii critice împotriva atacurilor cibernetice, terorismului, diversiunii și sabotajului. Busola Strategică a UE acordă o atenție deosebită consolidării rezilienței UE împotriva manipulării informațiilor de către actori externi și a interferenței în procesele politice.

Construirea rezilienței statelor UE vizează, de asemenea, sectoare cheie precum securitatea cibernetică, infrastructura critică, energia, transportul, apărarea, sistemul financiar, securitatea maritimă și spațiul. Acest efort este orientat în principal spre crearea de instrumente juridice și capacități de reacție la incidente și crize cauzate de amenințările hibride (în special în spațiul cibernetic).

Constrângerile legate de construirea rezilienței UE și a statelor sale membre provin în principal din natura hibridă a activităților desfășurate în mod deliberat și intenționat de actori care, din diverse motive, doresc să submineze coeziunea Uniunii și eforturile sale. Natura amenințărilor hibride și faptul că acestea sunt multidirecționale, desfășurate sub acoperire printr-o varietate de mijloace și în continuă schimbare reprezintă o provocare esențială pentru UE.

O provocare evidentă de ceva timp este complexitatea amenințărilor hibride. Deși UE a identificat un catalog de instrumente ale războiului hibrid, stabilirea unei taxonomii complete rămâne dificilă din cauza variabilității și a naturii multitudinii de aspecte a acestora. A doua provocare-cheie este creșterea anticipată a numărului de sectoare vulnerabile la așa-numita „înarmare” (weaponisation), inclusiv securitatea energetică, sănătatea, informația, schimbările climatice, protecția mediului sau noile tehnologii legate de inteligența artificială. Acest lucru indică o creștere a numărului de sectoare strategice care ar putea deveni ținte potențiale pentru atacuri hibride. În plus, regiunea Mării Baltice ilustrează foarte bine cât de multidirecționale și periculoase sunt activitățile hibride. Războiul hibrid desfășurat de Rusia include, de exemplu, utilizarea așa-numitei flote din umbră, sabotarea rețelei de telecomunicații, bruiajul semnalului GPS și

amenințări ecologice. Această situație se poate întâmpla în viitor și în regiunea Mării Negre, spațiu extrem de important pentru securitatea flancului estic al Uniunii.

Abordarea adoptată de Uniunea Europeană în combaterea amenințărilor hibride se concentrează doar pe dimensiunea lor non-militară (dezinformare, propagandă, atacuri cibernetice) și se caracterizează printr-o dezvoltare insuficientă a capacității de răspuns militar atunci când întregul spectru al activităților hibride (inclusiv cele militare sau paramilitare) este desfășurat împotriva sa. Prin urmare, Uniunea ar trebui să analizeze ce rol ar putea avea Capacitatea de Dislocare Rapidă (Rapid Deployment Capacity) în timpul unei crize hibride pe teritoriul statelor sale membre, ceea ce ar transmite un semnal clar agresorului că o escaladare suplimentară a situației ar întâmpina un răspuns ferm. Aceste acțiuni ar trebui întreprinse în acord cu NATO, pe baza principiului complementarității între cele două organizații, consolidând în același timp pilonul european al Alianței.

În plus, implementarea instrumentelor deja existente rămâne o provocare importantă pentru UE. Uniunea ar trebui să definească în mod clar condițiile pentru utilizarea clauzelor de solidaritate sau asistență reciprocă. Acest lucru ar spori securitatea statelor membre, care s-ar putea baza pe acțiuni coerente atât din partea UE, cât și a NATO (ceea ce este deosebit de important, având în vedere că UE declară în mod explicit cooperarea strânsă cu NATO în combaterea amenințărilor hibride). Natura ambiguă a amenințărilor hibride creează riscul unor interpretări diferite ale situațiilor de criză, prelungind procesele decizionale la nivelul UE și, astfel, încetinind sau făcând inadecvat răspunsul. Aceste riscuri pot fi reduse prin dezvoltarea de soluții prin simulări și exerciții atât în cadrul UE, cât și în cooperare cu NATO, bazate pe scenarii reale de criză hibridă. De asemenea, acestea ar trebui să ia în considerare posibilele forme viitoare de atacuri folosind metode și tactici noi.

În intervenția sa, senatorul Titus Corlățean a atras atenția asupra consecințelor grave pe care amenințările hibride și interferențele externe le-au exercitat asupra securității și democrațiilor statelor membre, a propus adoptarea unei abordări cuprinzătoare pe termen lung și a îndemnat la unitate ca element cheie la nivelul Uniunii Europene.

Acesta a subliniat importanța consolidării rezilienței statelor din Parteneriatului Estic, Balcanii de Vest și a Republicii Moldova, precum și furnizarea în continuare de asistență Ucrainei și accelerarea procesului de extindere.

Sesiunea II - Prioritățile și provocările privind PESC/PSAC în noul ciclu instituțional. Dezvoltarea unui nou cadru de securitate pentru Uniunea Europeană

În cadrul acestei sesiuni, invitații speciali și membrii parlamentelor naționale au dezbătut pe baza principalelor priorități și probleme ale PESC/PSAC pentru perioada următoare.

Consolidarea securității UE și a statelor sale membre necesită creșterea cheltuielilor pentru apărare. Cu toate acestea, atingerea unui consens între state cu privire la direcția și amploarea acestor măsuri rămâne o provocare de depășit. Deși aproape 100 de miliarde de euro sunt alocate pentru apărare în următorul buget pe șapte ani al UE – o sumă impresionantă comparativ cu cele 10 miliarde de euro din actuala perspectivă financiară – problema fundamentală este că noua perspectivă bugetară nu va fi implementată până în 2028.

Bugetul Programului European pentru Industria de Apărare (EDIP), în valoare totală de 1,5 miliarde de euro pentru perioada 2025–2027, ar trebui majorat. Mai mult decât atât, amploarea inițiativelor existente ale UE în acest domeniu, inclusiv programele precum Actul privind sprijinirea producției de muniție (ASAP) și Actul privind consolidarea industriei europene de apărare prin achiziții publice în comun (EDIRPA), variază între sute de milioane și câteva miliarde de euro, ceea ce poate fi insuficient în fața provocărilor actuale de securitate.

Comparativ cu bugetele naționale de apărare, aceste fonduri sunt relativ modeste și ar trebui suplimentate prin creșteri bruște și semnificative.

Inversarea consecințelor negative ale reconsolidării capacităților și creșterii industriei de apărare reprezintă o provocare considerabilă pentru UE. Acest lucru s-a dovedit dificil atunci când Europa și-a conștientizat slăbiciunile în fața unei situații de securitate radical schimbate după invazia

Rusiei în Ucraina, în februarie 2022. Creșterea puternică a cheltuielilor pentru apărare nu a fost însoțită de resurse industriale adecvate, nu doar pentru a reface rapid capacitățile de apărare ale statelor membre, în special în ceea ce privește munițiile necesare în cazul unui conflict armat de mare amploare, ci și pentru a furniza o cantitate suficientă de armament și muniție Ucrainei, care continuă să lupte împotriva mașinii de război rusești.

Pe lista de priorități urgente ale UE se află acordarea de asistență financiară și militară Ucrainei. Uniunea Europeană intenționează să ofere Ucrainei 1,5 miliarde de euro lunar din bugetul său comun, alături de un împrumut de până la 45 de miliarde de euro, finanțat de țările G7 și rambursat din dobânzile generate de activele înghețate rusești. În plus, Ucraina trebuie aprovizionată cu muniție și arme, ceea ce necesită finanțare suplimentară. Acest lucru va crește presiunea asupra UE pentru a sprijini în continuare statul aflat în război. Dimensiunea exactă a ajutorului necesar este analizată intensiv la Bruxelles și în capitalele statelor membre ale UE și NATO, însă nimeni nu poate estima cu precizie costul final al acestui sprijin.

Războiul în desfășurare din Ucraina și sancțiunile impuse Rusiei afectează stabilitatea regiunii. UE trebuie să își continue politica de sancțiuni, în timp ce caută soluții pentru deescaladarea conflictului și asigurarea securității energetice. Majoritatea statelor europene s-au adaptat cu succes la schimbările din politica energetică, diversificându-și semnificativ sursele de aprovizionare cu gaze, orientându-se către furnizori non-ruși și depășind astfel efectele dependenței energetice îndelungate a Europei față de Rusia.

Nu este exclus ca, în viitorul apropiat, Uniunea Europeană să fie nevoită să își adapteze strategia de politică externă și de securitate la circumstanțele în schimbare. Pe de o parte, o modificare a parteneriatului transatlantic și a relațiilor dintre Europa și Statele Unite ar putea deveni o provocare pentru întreaga Comunitate. Pe de altă parte, având în vedere calendarele electorale din statele membre, noii lideri politici aleși ar putea dori să influențeze configurația noii arhitecturi de securitate a Uniunii.

Imigrația în masă către statele membre ale UE rămâne o provocare majoră, corelându-se cu problemele legate de Politica Externă și de Securitate Comună (CFSP). Este urgent necesară o poziție unitară asupra acestui subiect, care are implicații politice și sociale în multe țări. O cooperare mai strânsă între state și FRONTEX pare a fi pe deplin justificată.

Dezbaterea urgentă – Viitorul relațiilor transatlantice

Dezbaterea urgentă s-a concentrat pe peisajul geopolitic în schimbare, interdependența economică și preocupările comune de securitate dintre Europa și America de Nord.

Relațiile dintre Europa și America de Nord au fost esențiale pentru securitatea, prosperitatea și stabilitatea globală timp de decenii. Cu toate acestea, în fața provocărilor geopolitice, economice și tehnologice în schimbare, viitorul colaborării transatlantice necesită o reevaluare strategică și un angajament reînnoit.

Odată cu noua administrație de la Washington, asistăm la o schimbare rapidă a dinamicii globale. Uniunea Europeană trebuie să acționeze cu hotărâre, menținând în același timp cooperarea esențială cu Statele Unite în orice domeniu posibil. UE și statele membre nu ar trebui să cadă în alarmism sau să piardă din vedere atât pragmatismul, cât și viziunea strategică, iar sprijinul pentru ordinea internațională bazată pe reguli, angajamentul în acordarea asistenței NATO pentru Ucraina și angajamentul pentru comerțul echitabil vor rămâne esențiale pentru interesele europene comune.

Conflictele globale și turbulențele economice necesită un răspuns comun și concertat de ambele maluri ale Atlanticului. Noile amenințări neconvenționale la adresa securității, care au apărut recent sau s-au intensificat, cum ar fi atacurile cibernetice și atacurile hibride în cadrul Uniunii Europene pun o nouă presiune asupra securității Europei.

Europa trebuie să-și sporească capacitățile de descurajare și trebuie să-și asume mai multă responsabilitate pentru securitatea și apărarea sa.

În plus, Europa și America de Nord sunt esențiale una pentru cealaltă, iar colaborarea transatlantică este benefică pentru ambele părți ale Atlanticului. Ambele părți vor ajunge curând la un acord, inclusiv în ceea ce privește impunerea tarifelor pentru anumite bunuri.

Principalele puncte de discuție au inclus securitatea și apărarea, cooperarea economică și comerțul, tehnologia și inovația, clima și securitatea energetică, precum și valorile democratice și influența globală.

În ceea ce privește securitatea și apărare, au fost reliefate următoarele direcții prioritare de acțiune: consolidarea NATO, creșterea capacităților de apărare ale Europei și echilibrarea angajamentelor militare în fața amenințărilor globale precum Rusia și China.

În timpul dezbaterii, referitor la cooperarea economică și comerț, parlamentarii europeni au solicitat abordarea disputelor comerciale, tarifelor, perturbărilor lanțului de aprovizionare și avansarea strategiilor economice comune pentru a face față provocărilor din piețele emergente.

Colaborarea în domeniul inteligenței artificiale, securității cibernetice și reglementărilor digitale, asigurând în același timp suveranitatea tehnologică a reprezentat un alt subiect important de dezbateră abordat în cadrul panelului.

În domeniul climei și securității energetice, principalele idei evidențiate au fost alinierea politicilor privind energia verde, reducerea dependenței de combustibilii fosili și securizarea lanțurilor de aprovizionare cu energie.

În ceea ce privește valorile democratice și influența globală, participanții au considerat esențială promovarea democrației, combaterea autoritarismului și conturarea unei abordări unificate a politicii externe în fața crizelor globale.

Dezbateră a subliniat necesitatea unui angajament reînnoit pentru dialog, coordonarea politicilor și stabilirea unor priorități strategice comune pentru menținerea unei alianțe transatlantice puternice și echilibrate.

În intervenția sa, președintele Comisiei pentru politică externă a declarat că este esențial ca UE să-și consolideze cât mai rapid parteneriatele cu statele cu care împărtășește interese comune, să-și consolideze propriile capacități de apărare, evitând însă duplicarea cu structurile și capacitățile NATO și a subliniat că menținerea unui parteneriat transatlantic robust reprezintă un interes esențial pentru UE și, în special, pentru țările aliate din zona Mării Negre, mai ales în contextul actualelor evoluții geopolitice din regiune. Cu toate acestea, nu trebuie uitate discuțiile cu partenerii americani legate de valorile și principiile fundamentale, deoarece crimele de război rămân crime de război și trebuie pedepsite.

Sesiunea III - Consolidarea apărării europene în contextul agresiunii ruse împotriva Ucrainei. Forțele Armate ale Uniunii Europene – o nevoie sau o alternativă?

În cadrul acestei sesiuni, participanții au discutat despre evoluțiile recente din domeniul apărării în actualul context de securitate, au încercat identificarea provocărilor cheie și propunerea celor mai importante măsuri privind consolidarea apărării europene în fața agresiunii ruse în curs.

Țările europene, împreună cu NATO și Uniunea Europeană, au oferit Ucrainei un sprijin militar semnificativ, incluzând sisteme avansate de armament, instruire și asistență în domeniul informațiilor. Acest ajutor a jucat un rol esențial în capacitatea Ucrainei de a rezista cu succes agresiunii ruse. Cu toate acestea, menținerea acestui nivel de sprijin pe termen lung reprezintă o provocare, mai ales în contextul unui conflict prelungit, care pune la încercare capacitatea Europei de a continua o implicare atât de intensă.

Asistența financiară și militară continuă pentru Ucraina rămâne o prioritate-cheie pentru Uniunea Europeană.

Aderarea Finlandei și Suediei la NATO a fost una dintre cele mai importante evoluții care au consolidat securitatea europeană. Acest pas semnaleză o schimbare semnificativă în dinamica securității din regiune, deoarece aderarea celor două state întărește flancurile de nord și est ale alianței și, totodată, sporește capacitățile generale de apărare ale NATO.

Războiul din Ucraina a afectat semnificativ și securitatea energetică a Europei, perturbând aprovizionarea cu energie și forțând țările europene să își reducă dependența de gazul rusesc.

Acest proces a accelerat tranziția energetică, inclusiv trecerea la surse de energie regenerabilă, ceea ce este important atât pentru stabilitatea economică, cât și pentru apărare.

În același timp, Rusia a intensificat atacurile cibernetice și campaniile de dezinformare împotriva statelor europene, subliniind necesitatea urgentă de consolidare a apărării cibernetice și a rezilienței la amenințările hibride. Aceste acțiuni reprezintă o provocare directă la adresa securității interne a Europei și necesită un răspuns coordonat atât la nivel național, cât și internațional.

În ciuda cooperării consolidate în domeniul apărării, diferențele semnificative în cheltuielile și capacitățile de apărare dintre statele europene persistă, ceea ce îngreunează adoptarea unei abordări unitare. În plus, dualismul sistemului de stimulente pentru apărare al NATO și al UE duce adesea la suprapunerea măsurilor și la ineficiențe, subminând acțiunile coerente. Menținerea sprijinului pe termen lung pentru Ucraina reprezintă, de asemenea, o provocare majoră, mai ales în contextul unui război prelungit care ar putea reduce susținerea politică și publică pentru asistența militară și economică. Găsirea unui echilibru între sprijinul imediat pentru Ucraina și investițiile pe termen lung în capacitățile de apărare ale Europei este o sarcină dificilă, ce necesită planificare strategică și coordonare.

Industria europeană de apărare se confruntă cu provocarea de a crește producția pentru a răspunde cererii tot mai mari de echipamente militare. Sunt necesare investiții mai mari în tehnologii moderne, precum dronele, inteligența artificială și sistemele de apărare cibernetică, pentru a asigura competitivitatea și eficiența în fața unui peisaj de amenințări aflat în continuă schimbare. Totodată, reducerea dependenței de resursele energetice rusești, asigurând în același timp o aprovizionare stabilă pentru nevoile civile și militare, rămâne o preocupare majoră. Tranziția către sursele de energie regenerabilă trebuie realizată astfel încât să se evite riscuri noi și să se asigure securitatea energetică pe termen lung.

Necesitatea și posibilitatea înființării unor Forțe Armate ale UE reprezintă o provocare majoră. Crearea unor astfel de forțe ar trebui să fie aliniată la strategia și prioritățile NATO.

Războiul din Ucraina a contribuit, de asemenea, la creșterea inflației și a instabilității economice, ceea ce ar putea diminua sprijinul public pentru creșterea cheltuielilor de apărare. În plus, narațiunile populiste și pro-ruse din unele state europene reprezintă o amenințare serioasă la adresa unității și a acțiunilor colective, subminând coeziunea răspunsului Europei la agresiunea rusă. Aceste provocări necesită o abordare cuprinzătoare, care să ia în considerare atât aspectele militare, cât și pe cele socio-politice, pentru a asigura un răspuns eficient și sustenabil la amenințările actuale și viitoare.

În cadrul acestei sesiuni, făcând referire la crimele de agresiune comise de Rusia pe teritoriul Ucrainei, **senatorul Corlățean** a invitat statele membre să susțină semnarea și ratificarea în viitor a proiectului de Acord parțial și lărgit privind înființarea Tribunalului Special pentru crima de agresiune, ce va fi stabilit în cadrul Consiliului Europei. Această ratificare va demonstra angajamentul continuu al statelor membre față de valorile democratice și principiile internaționale și va asigura soluția juridică pentru posibile situații viitoare în care alte state vor încerca să anexeze ilegal teritorii.

Sesiunea IV - Securitatea în regiunea Mării Baltice. Ostilitățile ruse – încercări de a schimba granițele și de a ocoli sancțiunile UE

Sesiunea a fost dedicată dezbaterii principalelor provocări de securitate din regiunea Mării Baltice.

Regiunea Mării Baltice este o zonă de tensiuni geopolitice și provocări de securitate la nivel strategic. Rusia își continuă agresiunea împotriva Ucrainei, în timp ce evită sancțiunile internaționale și transmite semnale care indică intenția sa de a submina status quo-ul. Marea Baltică a devenit o arenă pentru diverse amenințări, nu doar militare, ci și economice și ecologice. Acest lucru a devenit evident prin numărul tot mai mare de incidente, cum ar fi misiunile de recunoaștere desfășurate de nave și aeronave rusești, care încalcă tot mai frecvent spațiul aerian și apele teritoriale ale unor țări terțe, bruiajul semnalului GPS, ce generează amenințări grave la

adresa securității comunicațiilor în regiune, precum și acte de sabotaj vizând infrastructura de transmisie (gazoducte și cabluri de rețea).

Mai mult, rolul tot mai mare al așa-numitei flote din umbră a Rusiei reprezintă una dintre principalele amenințări. Această flotă este alcătuită din nave cu proprietari obscuri, adesea înregistrate în țări cu reglementări permissive. Acest lucru permite Rusiei să eludeze sancțiunile, în special cele privind exporturile de petrol. Activitatea intensificată a flotei din umbră în Marea Baltică necesită un răspuns coordonat și măsuri de contracarare a acțiunilor Rusiei, care amenință atât stabilitatea regiunii, cât și eforturile internaționale de a opri agresiunea sa.

În contextul securității Mării Baltice, este esențial ca UE și aliații săi să își consolideze și să își coordoneze eforturile pentru a contracara atât amenințările imediate pe care le reprezintă flota din umbră, cât și consecințele geopolitice mai ample ale operațiunilor sale. Există mai multe domenii de îmbunătățire. Ca un prim pas, supravegherea industriei de transport maritim ar trebui consolidată, folosind tehnologii de inteligență artificială și sateliți pentru a monitoriza navele suspecte în timp real. Acest lucru va permite urmărirea mai eficientă a mișcărilor tancurilor și detectarea activităților ilegale. Mai mult decât atât, este necesară aplicarea mai coordonată a sancțiunilor, care vizează nu numai navele, ci și instituțiile financiare, asigurătorii și furnizorii de logistică care susțin aceste operațiuni. Cooperarea sporită între statele membre ale UE și statele aliante ale acestora va fi esențială pentru a elimina lacunele în aplicarea normelor juridice.

Crearea unor grupuri de lucru comune, precum Forța Operativă Baltică, care operează în cadrul NATO și în formate regionale, precum Forța Expediționară Comună (JEF), care se vor concentra pe prevenirea sabotajului, asigurarea securității maritime și protejarea infrastructurii critice va constitui un pas vital înainte. În plus, va fi necesar să se promoveze reglementări maritime globale mai puternice și transparență în procesul de înregistrare a navelor pentru a face structurile de proprietate mai transparente. De asemenea, este recomandabil să se concentreze asupra aplicării reglementărilor stabilite de Organizația Maritimă Internațională pentru siguranța și controlul poluării, în principal într-o zonă atât de vulnerabilă precum Marea Baltică. Trebuie să dezvoltăm sisteme de monitorizare și analiză a datelor în timp real pentru un răspuns mai rapid la amenințări. Cu toate acestea, implementarea tehnologiilor avansate, cum ar fi inteligența artificială și monitorizarea prin satelit, se confruntă cu constrângeri de cost și infrastructură.

**Senator Titus Corlățean,
Președinte al Comisiei pentru politică externă**

Întocmit: Cristina Nicolae, consilier SAE